

KUTSESTANDARD

Väikelaevaehitaja, tase 4 esmane kutse

Väikelaevaehitaja, tase 4 esmane kutse kutsestandard on aluseks kutsekeskhariduse taseme riikliku õppekava koostamisele ja töötajate hindamisele.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Väikelaevaehitaja, tase 4 esmane kutse	4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Väikelaeva kere, tekikonstruktsioonide ja tugevduselementide valmistamine ning väikelaeva koostamine detailidest, tase 4	4
Väikelaeva viimistlemine, tase 4	4
Sisustuselementide valmistamine, tase 4	4
Sisustuselementide paigaldamine, tase 4	4
Laevatehnika (seadmed, sõlmed, süsteemid jne) paigaldamine, tase 4	4
Elektrisüsteemide ja elektroonikaseadmete paigaldamine, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Väikelaevaehitajad leiavad tööd nii komposiitmaterjalist, puitmaterjalist kui ka metallmaterjalist veesõidukeid valmistavates ning nende remondi ja hooldusega tegelevates ettevõtetes. Ta ehitab, vormib ja koostab paate, jahtlaevu, kaatreid jm veesõidukeid (edaspidi väikelaevu) kerepikkusega kuni 24 m ning paigaldab nendesse sisustust ja varustust. Väikelaevaehitaja põhilised tööülesanded on konstruktsioonelementide ja teiste detailide valmistamine, remontimine, paigaldamine ja sobitamine ning konstruktsioonide valmistamine ja monteerimine. Ta valdab väikelaevade ehitamise oskusi, kasutab oma töödes mitmesuguseid materjale ning materjalide töötlemise pinke, seadmeid, käsi-, pneumo- ja elektritööriistu. Oma tööülesannete täitmisel juhendab väikelaevaehitaja kutsealal kasutatavatest normdokumentidest ja kvaliteedinõuetest ning järgib üldtunnustatud töökultuuri põhimõtteid. Esmataseme väikelaevaehitaja on õppinud, kuid väheste praktiliste kogemustega töötaja, kes tööülesannete täitmisel võib vajada juhendamist.
A.2 Tööosad
A.2.1 Väikelaeva kere-, tekikonstruktsiooni- ja tugevduselementide valmistamine ning väikelaeva koostamine detailidest 1. Väikelaeva kere ehitamiseks vajalike detailide ja materjalide komplekteerimine. 2. Väikelaeva kere koostude alamkoostude, detailide ja materjalide valimine. A.2.2 Väikelaeva viimistlemine 1. Pinna ettevalmistamine. 2. Pindade viimistlemine. 3. Ohutusnõuete järgmine. 4. Kvaliteedi hindamine. A.2.3 Väikelaeva sisustuselementide valmistamine 1. Materjalide valimine ja sisustusdetailide valmistamine.

2. Koostude detailide valimine ja koostude koostamine. A.2.4 Väikelaeva sisustus- ja kujunduselementide paigaldamine 1. Lihtsamate sisustus- ja kujunduselementide sobitamine. 2. Sobitatud lihtsamad sisustus- ja kujunduselementide paigaldamine. A.2.5 Dokumenteerimine ja kvaliteedi kontrollimine 1. Dokumenteerimine. A.2.6 Väikelaeva mehaanikaseadmete ja -süsteemide paigaldamine 1. Väikelaeva mehaanikaseadmete ja -süsteemide paigaldamise ettevalmistamine. 2. Seadmete ja süsteemide paigaldamine. A.2.7 Väikelaeva elektrisüsteemide ja elektroonikaseadmete paigaldamine 1. Kaablikimpude koostamine. 2. Väikelaeva navigatsiooni- ja sidesüsteemide paigaldamise ettevalmistamine. 3. Väikelaeva audio-videosüsteemide paigaldamise ettevalmistamine. Väikelaevaehitaja kutse sisaldab järgmisi osakutseid: Väikelaeva kere-, tekikonstruktsiooni- ja tugevduselementide valmistamine ning väikelaeva koostamine detailidest. Väikelaeva viimistlemine. Sisustuselementide valmistamine. Sisustuselementide paigaldamine. Laevatehnika (seadmed, sõlmed, süsteemid jne) paigaldamine. Elektrisüsteemide ja elektroonikaseadmete paigaldamine.
A.3 Töö keskkond ja eripära Väikelaevaehitaja töö nõuab füüsilist pingutust, tööaeg võib olla paindlik. Töötamine toimub aeg-ajalt välistingimustes ja kõrgustes. Väikelaevaehitaja on teadlik töötamisel esinevatest tervise- ja keskkonnariskidest (esineva võivad müra, vibratsioon, tolm, kukkumisoht jne). Töötamine kemikaalidega võib esile kutsuda allergiat. Töötamisel on kohustuslik kasutada isikukaitsevahendeid. Tööohutuseeskirjade täitmine on äärmiselt vajalik.
A.4 Töövahendid Väikelaevaehitaja kasutab oma töös erinevaid seadmeid, käsi-, pneumo- ja elektrilisi tööriistu.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused Töoga toimetulek eeldab vastutuvõimet, loogilist mõtlemist, ruumilist kujutlusvõimet, käelist osavust, koormustaluvust, õpivalmidust ning oskust töötada meeskonnas. Vajalik on tehniline taiplikkus.
A.6 Kutsealane ettevalmistus Esmataseme väikelaevaehitaja on riikliku kutsekeskhariduse õppekava läbinud inimene.
A.7 Enamlevinud ametinimetused Väikelaevaehitaja, paadiehitaja, lamineerija, viimistleja, laevapusepp, väikelaevamehaanik, väikelaevaelektrik, koostelukksepp, koostekeevitaja, taglastaja, keevitaja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur Selle kutse taotlemisel on nõutav kõikide kompetentside tõendamine. Osakutsete taotlemisel tuleb tõendada alljärgnevaid kompetentse: Väikelaeva kere-, tekikonstruktsiooni- ja tugevduselementide valmistamine ning väikelaeva koostamine detailidest – B.2.1, B.2.8, B.2.9. Väikelaeva viimistlemine – B.2.2, B.2.8, B.2.9. Sisustuselementide valmistamine – B.2.3, B.2.8, B.2.9. Sisustuselementide ja kujunduselementide paigaldamine – B.2.4, B.2.8, B.2.9. Laevatehnika (seadmed, sõlmed, süsteemid jne) paigaldamine – B.2.6, B.2.8, B.2.9.

Elektrisüsteemide ja elektroonikaseadmete paigaldamine – B.2.7, B.2.8, B.2.9.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Väikelaeva kere-, tekikonstruktsiooni- ja tugevduselementide valmistamine ning väikelaeva koostamine detailidest	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) komplekteerib muutumatus olukorras väikelaeva kere ehitamiseks vajalikud detailid ja materjalid, lähtudes tööülesandest ja etteantud juhistest; 2) valib muutumatus olukorras väikelaeva kere koostude alamkoostud, detailid ja materjalid ning vastavalt juhendamisele valmistab ja paigaldab need rakisele, vormile vms. Teadmised: 1) materjalid ja töövahendid; 2) tehnoloogiad.	
B.2.2 Väikelaeva viimistlemine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) valmistab viimistletava pinna ette, arvestades kasutatavat viimistlusvõtet, toodete omadusi ja otstarvet; 2) viimistleb pinnad, arvestades kasutatavat viimistlusvõtet; 3) järgib ohutusnõudeid; 4) hindab viimistletud toodete kvaliteeti kehtestatud nõuetest lähtudes ning selgitab välja võimalike vigade tekkimise põhjused ja likvideerib need. Teadmised: 1) materjalid; 2) töövahendid; 3) tehnoloogiad.	
B.2.3 Väikelaeva sisustuselementide valmistamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) valib muutumatus olukorras materjalid ja valmistab sisustusdetailid vastavalt etteantud juhistele; 2) valib koostude detailid ja koostab koostud vastavalt etteantud juhistele. Teadmised: 1) materjalid; 2) töövahendid; 3) tehnoloogiad.	
B.2.4 Väikelaeva sisustus- ja kujunduselementide paigaldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) sobitab lihtsamaid sisustus- ja kujunduselemente vastavalt juhendamisele; 2) paigaldab sobitatud lihtsamad sisustus- ja kujunduselemendid vastavalt juhendamisele. Teadmised: 1) materjalid; 2) töövahendid; 3) tehnoloogiad.	
B.2.5 Dokumenteerimine ja kvaliteedi kontrollimine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) dokumenteerib enda tehtud töid vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. Teadmised: 1) juhendmaterjalid ja õigusaktid; 2) väikelaevaehituses kasutatavad tehnoloogiad ja ilmnunud vigade võimalikud tekkepõhjused.	

B.2.6 Väikelaeva mehaanikaseadmete ja –süsteemide paigaldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) valmistab ette väikelaeva mehaanikaseadmete ja -süsteemide paigaldamist vastavalt etteantud juhiste (nt madala täpsusklassiga avade lõikamine, puurimine jne); 2) paigaldab lihtsamaid seadmeid ja süsteeme vastavalt etteantud juhiste.	
Teadmised: 1) materjalid; 2) töövahendid; 3) tehnoloogiad; 4) erinevate seadmete, süsteemide, sõlmede tööpõhimõtted.	
B.2.7 Väikelaeva elektrisüsteemide ja elektroonikaseadmete paigaldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) koostab kaablikimpe vastavalt etteantud juhiste; 2) valmistab ette väikelaeva navigatsiooni- ja sidesüsteemide paigaldamist vastavalt etteantud juhendile ja joonisele (nt madala täpsusklassiga avade lõikamine, puurimine jne); 3) valmistab ette väikelaeva audio-videosüsteemide paigaldamist vastavalt etteantud juhendile ja joonisele (nt madala täpsusklassiga avade lõikamine, puurimine jne).	
Teadmised: 1) materjalid; 2) töövahendid; 3) tehnoloogiad; 4) erinevate seadmete ja süsteemide tööpõhimõtted.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.8 Ohutus- ja keskkonnanõuded	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) järgib töös töötervishoiu, keskkonnanahoiu ja tööohutuse nõudeid; 2) arvestab oma tegevuses töö- ja ümbritseva keskkonna riskidega, kasutab ohutuse tagamiseks ohutustehnilisi ja isikukaitsevahendeid ning tagab nende korrasoleku; 3) tegutseb häire- ja eriolukordades operatiivselt ning vajaduse korral kutsus professionaalse abi ja teavitab tööandjat ja/või vastutavat isikut.	
B.2.9 Väikelaevaehitaja, tase 4 esmast kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1) toetab töökaaslast ning nendega suheldes näitab üles respekti ja hoolivust; seab inimesed esikohale, töötab tõhusalt üksikisikutega ja tiimis, klientide ja kolleegidega; käitub järjepidevalt organisatsioonis kehtivate väärtuste kohaselt ja järgib väikelaevaehituses kehtivat head tava ja traditsioone; 2) on selge analüütilise mõtlemisega; väljendab end selgelt ja korrektselt kõnes ja kirjas; kasutab oma teadmisi tõhusalt; võtab kiiresti omaks uue tehnoloogia ning kasutab seda sihipäraselt töö eesmärgi saavutamiseks; saab aru organisatsiooni struktuurist ja mõistab oma rolli; saab aru organisatsiooni tegevusest ja eesmärkidest tervikuna; 3) on õppimisvõimeline ja mõtleb avatult; 4) planeerib oma aega ette, töötab süsteemselt ja organiseeritult; jälgib juhiseid ja protseduure; 5) on orienteeritud tulemustele ja tööeesmärkide saavutamisele; omab ülevaadet ettevõtluse alustest; 6) meresõiduohutuse seadus; 7) toote nõuetele vastavuse seadus; 8) kutsealaga seotud õigusaktid ja juhendmaterjalid (mitmesugused ehitusnormatiivid).	
Teadmised: 1) kutsealaga seonduvad õigusaktid ja -normatiivid (lisaks punktis A5 nimetatutele tööõigus, tööohutus, tuleohutus, keskkonnakaitse, jäätmekäitlus jm); 2) ettevõtluse alused; 3) kvaliteediõpetuse alused; 4) väikelaevaehituse alused (sh elektrotehnika ja mehaanika);	

- 5) sõlmed ja pleissimine;
 6) keeleoskus – vähemalt üks võõrkeel tasemel B1, eelistatavalt inglise keel.

C-osa **ÜLDTEAVE JA LISAD**

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	12-10122013-3.1.1/5k
2. Kutsestandardi koostajad	Indrek Aavik, OÜ Vätta Puit Andres Kõnd, Veeteede Amet Andres Meisterson, Kuressaare Ametikool Mark Muru, OÜ Alunaut Aulika Riisenberg, SA Innove Peeter Sääsk, AS Saare Paat
3. Kutsestandardi kinnitaja	Transpordi ja Logistika Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	15
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	10.12.2013
6. Kutsestandard kehtib kuni	07.11.2018
7. Kutsestandardi versiooni number	5
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7115 Puusepad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Boatbuilder, level 4 VET level
Soome keeles	Veneenrakentaja
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Töösad ja tööülesanded	